

Reforma je bolestivá, ale musí byť

S ministrom R. Zajacom o novela zákona o zdravotnej starostlivosti

• **Parlament na svojej januárovej schôdzi prerokoval v prvom čítaní vládnu novelu zákona o zdravotnej starostlivosti a posunul ju do druhého čítania. Čo hovoríte na rozpravu v pléne a na argumenty poslancov, a to najmä tých, ktorí vám vyčítali, že sa zavádzajú poplatky za stravovanie, pobyt na lôžku v zdravotníckom zariadení, poplatok za návštevu lekára poskytujúceho primárnu ambulantnú starostlivosť, poplatok za recept a za použitie dopravnej služby?**

Minister R. Zajac: Prvé čítanie je vlastne o filozofii zákona a o jeho princípe. Komunistickí poslanci to dotiahli až ad absurdum, tak to nebudem komentovať. Novelu sme pripravovali skutočne s najlepšími znalcami ústavného práva. Bolo naozaj ťažko nájsť také riešenie, aby sme nepoškodili ústavne práva pacientov, ale takisto ústavne práva občanov, ktorí platia v rámci solidárneho systému. Ďalšia téma sa týkala skôr technickej stránky, ku ktorej sa teraz nebudem vyjadrovať. Bude to predmetom druhého a tretieho čítania. Viem aj to, že poslancom (aj koalíčným) trochu robí problémy za takúto novelu hlasovať práve preto, že je nepríjemná, lebo prvýkrát pomenúva veci a zaťažuje finančne občana tam, kde máme pocit, že je nadspotreba. Chce to aj istú politickú vôľu a odvahu pomenovať veci... Ľudia si postupne začnú uvedomovať, že systém má svoje hranice a nemôžeme od neho žiadať viac, ako v ňom naozaj je. Treba ešte povedať jednu dimenziu diskusie -- aj opoziční poslanci sú schopní s nami spolupracovať na zlepšení tohto zákona, a to ma veľmi teší. Ak sa nám podarí dostať zákony do reálneho života, bude viac peňazí v zdravotníctve a bude lepšie ako teraz. O to nám hlavne ide.

• **Predsedníčka Výboru NR SR pre zdravotníctvo Anna Záborská (KDH) ocenila vašu ochotu diskutovať. Ste teda ochotný prijať argumenty, resp. pristúpiť možno aj na kompromisy, keď budete komunikovať so všetkými poslaneckými klubmi?**

Minister R. Zajac: Argumenty sú vždy v troch rovinách (vecná, filozofická a rovina riešenia). Vo vecnej rovine kedykoľvek a o čomkoľvek budeme diskutovať. Vo filozofickej (filozoficko-politickej) už nemáme veľmi veľký priestor na diskusie, pretože ideme prísne v súlade s vládnym vyhlásením, od ktorého sme sa neodchýlili. V praktickej rovine, ak návrh bude lepší ako náš, veľmi radi ho, samozrejme, prijmeme. Neprichádza do úvahy, aby sme stratili odvahu uskutočniť reformy. Občanovi sme ich pred voľbami sľúbili... Nejde o izolovanú reformu zdravotníctva, ale celého systému.

• **Je podľa vás dobre upravený spôsob úhrad? A čo v prípade neplatenia?**

Minister R. Zajac: Novela zákona o zdravotnej starostlivosti myslí aj na skupiny osôb oslobodených od povinnosti platiť tieto poplatky. Sú to občania v hmotnej a sociálnej núdzi, deti s nariadenou ústavnou výchovou, dojčatá a ich matky počas hospitalizácie a osoby počas hospitalizácie, nachádzajúce sa v bezvedomí alebo v ťažkom zdravotnom stave. Zmeny sa dotknú aj liekovej politiky. Upraví sa systém kategorizácie, uľahčí sa vstup generických molekúl a zvýši sa váha kategorizačnej komisie v prospech zdravotných poisťovní. Zástupcovia štátu a poisťovní budú teda v kategorizačnej komisii v prevahe.

- **Môžete reagovať na hlasy opozície, ktoré poukazovali na protiústavnosť vládnej novely o zdravotnej starostlivosti a označili ju za útok pravicovej vlády na ľudské práva a budú žiadať aj prezidenta SR, aby novelu v predloženej podobe nepodpísal a vrátil do parlamentu na opätovné prerokovanie?**

Minister R. Zajac: Ústava sa v rozprave spomínala dosť často. Ide najmä o argumenty právnikov. Poslanec Robert Fico (Smer) hovoril, že novela je protiústavná. Ústavní právnici - JUDr. Ernest Valko a JUDr. Ján Drgonec hovoria, že vládna novela zákona č. 277 je v súlade s ústavou. Ústavný súd SR zrejme bude vychádzať zo znenia ústavy a zo svojich rozhodnutí. Myslím si, že to bude v poriadku a skončí sa problém s takým populárnym čl. 40, ktorý si každý vykladá po svojom.

- **V rozprave k vládnej novele zákona o zdravotnej starostlivosti sa otvorila vážna téma, a síce, že u nás dochádza k likvidácii veľkého množstva plazmy. Prečo? Ako sa bude riešiť problém kšeftovania s krvou a problémy zbytočných strát plazmy?**

Minister R. Zajac: Nikto sa za uplynulých 52 rokov nezamýšľal nad tým, čo je to krv, aké sú náklady práce s krvou... Problém krvi a plazmy vyriešime tak, ako je vyriešený Európe - moderne. Transfúziologické stanice budú samostatné právne subjekty - krv sa dostáva do oblasti lieku, bude mať svoju cenu. Plazma bude takisto tovarom ako každý iný liek. (th)